

tere om *skyldsspørgsmålet* i fællesskab. Som et led i afgørelsen af skyldsspørgsmålet skal der tages stilling til, om der foreligger straffriheds- eller strafudelukkelsesgrunde mv., f.eks. nødværge eller forældelse. Rådslagningen og afstemningen om skyldsspørgsmålet foretages af nævninger og dommere i fællesskab, således at nævningerne stemmer først og dommerne sidst.

Med henblik på at sikre nævningerne den afgørende indflydelse på afgørelsen af skyldsspørgsmålet foreslår flertallet, at domfældelse af tiltalte kun skal kunne ske, hvis mindst 4 af de 6 nævninger stemmer for dette. Domfældelse forudsætter således i alle tilfælde (ligesom efter den gældende ordning), at mindst to tredjedele af nævningerne stemmer for dette resultat.

Flertallet foreslår endvidere, at domfældelse tillige kræver, at mindst den ene af dommerne stemmer for dette resultat. Flertallet anfører, at dette viderefører den gældende såkaldte dobbelte garanti, hvorefter et flertal af dommerne kan tilsidesætte en nævningeerklæring, hvorved tiltalte er fundet skyldig.

Flertallet foreslår, at skyldsspørgsmålet afgøres ved en kendelse, der udarbejdes skriftligt, når afstemningen er afsluttet. Kendelsen skal indeholde oplysning om stemmetallene for henholdsvis nævninger og dommere. Kendelsen skal endvidere indeholde en udførlig begrundelse både for resultatet og for eventuelle dissenser. Begrundelsen skal udarbejdes af dommerne og nævningerne i fællesskab. Kendelsen skal indgå som en del af den efterfølgende dom i sagen.

Flertallet finder det uheldigt, hvis *spørgsmålet om tiltaltes tilregnelighed* (jf. straffelovens § 16) skal afgøres efter samme regler som skyldsspørgsmålet i øvrigt. Flertallet fremhæver i den forbindelse, at afstemningsreglerne for afgørelsen af skyldsspørgsmålet bygger på, at det for tiltalte ugunstigste resultat kun kan vedtages ved kvalificeret flertal. Ved afgørelsen af spørgsmålet om tilregnelighed er det imidlertid ikke altid muligt at afgøre, hvilket resultat der er det gunstigste for tiltalte, idet dette spørgsmål har nøje sammenhæng med sanktionsvalget. Flertallet foreslår derfor, at spørgsmålet om tiltaltes tilregnelighed fremover skal afgøres af nævningerne og dommerne i forbindelse med afgørelsen af sanktionsspørgsmålet, men således at retten, hvor der er spørgsmål herom, først tager stilling til, om tiltalte er omfattet af straffelovens § 16, og derefter til sanktionsfastsættelsen. Flertallet peger på, at en sådan ordning for så vidt svarer til de gældende regler, hvorefter nævningerne først ved kvalificeret flertal tager stilling til, om tiltalte er skyldig, og først derefter (men dog som led i skylds-

spørgsmålet) ved almindeligt stemmeflertal tager stilling til, om tiltalte er omfattet af straffelovens § 16.

Da det som nævnt ikke altid vil være muligt at afgøre, hvilket resultat der er gunstigst for tiltalte, foreslår flertallet, at retsformandens stemme skal være afgørende, hvis der er stemmelighed ved afgørelsen af spørgsmålet om tilregnelighed.

Flertallet foreslår, at *sanktionsspørgsmålet* (ligesom efter de gældende bestemmelser) skal afgøres ved fælles votering og afstemning mellem nævningerne og dommerne. Flertallet foreslår samtidig, at også spørgsmålet om eventuelle strafnedsættelses-, straf forhøjelses- og strafbortfaldsgrunde skal afgøres under den fælles votering og ikke som efter de gældende bestemmelser af nævningerne alene. Flertallet peger på, at disse spørgsmål mest hensigtsmæssigt afgøres som led i strafudmålingen og ikke som i dag samtidig med skyldsspørgsmålet, inden der har været procederet om sanktionsspørgsmålet.

Flertallet finder ikke grundlag for at opretholde bestemmelsen i retsplejelovens § 906 a, stk. 2, hvorefter en nævning kan nægte at deltage i afstemningen. Flertallet fremhæver i den forbindelse, at det er en del af en nævnings pligter at deltage i afstemningen om fastsættelsen af sanktionen. Der findes endvidere ikke en tilsvarende bestemmelse for domsmænd, hvis opgaver for så vidt angår afgørelsen af sanktionsspørgsmålet kan sidestilles med nævningernes.

Flertallet foreslår, at de gældende afstemningsregler ved afgørelsen af sanktionsspørgsmålet videreføres, således at dommerne tilsammen har lige så mange stemmer som nævningerne tilsammen.

Der henvises i øvrigt til betænkning nr. 1352/1998 side 57-70.

9.3.3.5. Justitsministeriet kan som udgangspunkt tilslutte sig flertallets forslag vedrørende byrettens sammensætning i nævningesager og vedrørende regler om byrettens behandling af nævningesager. For så vidt angår antallet af dommere i nævningesager ved byretten finder Justitsministeriet dog, at der bør medvirke 3 dommere under behandlingen af nævningesager ved byretten i overensstemmelse med det almindelige princip, hvorefter kollegiale organer normalt har et ulige antal medlemmer. Herved vil de procesuelle spørgsmål (om dørlukning, referatforbud, bevisførelsen mv.), som måtte opstå under domsforhandlingen i en nævningesag, og som efter lovforslaget fortsat skal afgøres af de juridiske dommere alene, kunne afgøres ved almindelig stemmeflertal blandt de juridiske dommere. I dag træffes sådanne afgørelser på samme måde af de 3 landsdommere under behandlingen af nævningesager i landsretten.